Memo

0098129322

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College van B&W
Afdeling:	Ruimte
Datum:	8 november 2021
Onderwerp:	Reactie op zienswijze gemeente Weststellingwerf
Bijlage memo:	n.v.t.
N.a.v. toezegging raad d.d.:	1 november 2021

In de algemene raadscommissie van 1 november is het raadsvoorstel ‘instemmen Veenweideprogramma 2021-2030’ besproken. Bij het raadsvoorstel zijn als bijlage 3 de door de gemeente Weststellingwerf ingediende zienswijze en als bijlage 4 de reactienota toegevoegd. In de reactienota zijn de ingediende zienswijzen geanonimiseerd en waar ze elkaar overlappen gebundeld. De reactie op de zienswijze van de gemeente Weststellingwerf is in de reactienota terug te vinden onder nummer 182.

Onderstaand zijn de reacties opgenomen.

Reacties op zienswijze inspreker 182 – Gemeente Weststellingwerf

pagina 5 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183, 221

KERN ZIENSWIJZE
De gemeenten vinden het belangrijk dat er gewerkt blijft worden aan breed draagvlak. Als gemeenten pleiten we voor een zorgvuldige belangenafweging en betrokkenheid van alle stakeholders. Dat betekent dat niet alleen de landbouw-, natuur- en milieuorganisaties aan tafel moeten zitten, maar dat er ook actief afstemming moet worden gezocht met woningeigenaren en recreatieondernemers.

REACTIE
Wij onderschrijven het belang van breed draagvlak. Samen en van onderop staat in de integrale gebiedsaanpak centraal, met de belanghebbenden en betrokkenen wordt gezocht naar oplossingen. In H.5 is aangegeven dat daarvoor een belangrijke rol is weggelegd voor gebiedscommissies met een brede samenstelling. Naast boeren, overheden, natuurorganisaties en ondernemers, is er ook nadrukkelijk een gelijkwaardige rol voor de ‘gewone’ inwoners van het gebied. Om de belangen van woningeigenaren een stem te geven wordt bovendien een ‘Funderingstafel’ opgezet.

DIT IS IN HET PROGRAMMA TOEGEVOEGD AAN H.7.

pagina 10 INSPREKERS
182, 41, 190

KERN ZIENSWIJZE
Evenals de veenweideproblematiek leidt gaswinning tot bodemdaling. Gaswinning in veenweidegebied is derhalve ongewenst. Insprekers menen dat het van belang is dat ‘gaswinning’ als onderdeel aan het ontwerp wordt toegevoegd en dat er expliciet in het programma wordt vermeld dat gaswinning onder het veenweidegebied wordt tegengegaan door zowel de provincie als gemeenten. Niet alleen door de inrichting van nieuwe gaswinningslocaties tegen te gaan, maar ook door sidetracks vanuit andere locaties niet toe te staan en door gaswinning als ‘nevenvangst’ bij de inrichting van aardwarmtewinning niet toe te staan. Insprekers missen de gasboorplannen en de beoogde locatie(s), die bijdragen aan CO2-uitstoot en bodemdaling in de provincie. Dat moet bij de berekeningen, inschattingen en overzichten opgenomen.

REACTIE
Het Veenweidenprogramma richt zich uitsluitend op de maaivelddaling veroorzaakt door veenoxidatie. Er is sprake van bodemdaling als gevolg van delfstoffenwinning (gas en zout). Bij advisering over concrete winningen vindt afstemming plaatst tussen de Friese overheden (provincie, Wetterskip en gemeenten). Bij een te verwachten substantiële bodemdaling of een toename van bodemdaling, wordt in ieder geval een negatief advies uitgebracht. Als de gaswinning toch doorgaat en deze gevolgen heeft voor de

waterhuishouding in een gebied, wordt een gebiedsplan opgesteld en uitgevoerd om de negatieve effecten op o.a. de waterhuishouding op te vangen, zoals voor het bodemdalingsgebied Harlingen-Franekeradeel en in de omgeving van Anjum. Wanneer in een gebied substantiële bodemdaling door delfstoffenwinning samenvalt met maaivelddaling als gevolg van veenoxidatie, kan dat aanleiding zijn om een gebiedsproject te starten.
Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat verleent vergunningen voor gaswinning. Insprekers kunnen hun bezwaren tegen gaswinplannen kenbaar maken bij dit ministerie tijdens de daarvoor geldende procedures. Het ministerie organiseert voor ieder winningsplan een voorlichtingsbijeenkomst in de regio.

pagina 15 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183, 218

KERN ZIENSWIJZE
Zet in op een bredere (integrale) gebiedstransitie. Wanneer we de grote opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie en biodiversiteit voor ogen hebben, dan denken insprekers dat er op de lange termijn meer verandering nodig is in het gebied. Onder meer als onderdeel van de transitie naar een meer natuurinclusieve en circulaire landbouw.

REACTIE
De stip op de horizon die in het programma wordt geschetst geeft de doorkijk naar een gebiedstransitie. Dit programma zien we als een eerste stap in die transitie. Ook andere beleidsvelden vragen om veranderingen in het gebied. In de integrale gebiedsaanpak komen deze opgaven bij elkaar en deze moeten leiden tot een duurzaam toekomstperspectief.

pagina 15 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
Onze blik moet daarbij niet alleen gericht zijn op 2030, maar zeker ook op langere termijn (2050), waarbij de gevolgen van klimaatverandering sterker zichtbaar worden en we een sterke CO2-reductie als doel hebben. Met een verdere planhorizon voor ogen, zullen daardoor ook andere maatregelen voor de hand liggen, zoals verdergaande vernatting van deelgebieden.

REACTIE
De ambitie van het programma richt zich op 2050. Bij het nemen van maatregelen houden we dus rekening met dit lange termijnperspectief. Maar de weg daar naar toe leggen we nog niet volledig vast. We kiezen voor een adaptieve aanpak waarbinnen ruimte is voor aanpassingen op basis van ervaringen, nieuwe inzichten en technieken. Bij de ijkmomenten in 2022 en 2026 beoordelen we of er verdergaande maatregelen nodig zijn.

pagina 15 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
We kunnen niet alleen investeren in “vasthouden van het bestaande”, maar moeten juist ook kijken naar nieuwe functies en nieuwe economische dragers voor het gebied.

REACTIE
In programmalijn 4, Integrale gebiedsaanpak, is aangegeven dat in het streven naar een duurzaam toekomstperspectief voor het veenweidegebied, naast landbouw als economische drager, wordt onderzocht welke andere economische dragers in het gebied versterkt en ontwikkeld kunnen worden. We zien dit als een belangrijk onderdeel van de gebiedsaanpak en zien daarbij ook een belangrijke rol voor de gemeenten.

OM HIER OOK IN DE SAMENVATTING RECHT AAN TE DOEN, WORDT DEZE ZINSNEDE DAAR OOK NOG OPGENOMEN.

pagina 15 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
In het proces van de Regionale Energiestrategie (RES) zijn duurzame energie en energieproductie ook besproken. Uiteraard moeten deze nieuwe energiedragers goed worden ingepast in het landschap. Meer planologische (experimenteer)ruimte in het provinciaal beleid is dan ook noodzakelijk.

REACTIE
We geven in het Veenweideprogramma aan dat binnen de Regionale Energiestrategie onderzocht wordt door provincie, gemeenten en landbouw op welke wijze duurzame energiewinning in het veenweidegebied een nieuwe economische drager kan worden. De provinciale planologische kaders voor duurzame energie zijn voor dit Veenweideprogramma een gegeven.

pagina 16 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
De veenweidengemeenten denken dat een gezamenlijk programma en een gezamenlijke organisatie kunnen bijdragen aan de slagkracht en een minder versnipperde werkwijze in de veenweidegebieden. Gemeentelijke doelstellingen op het gebied van landbouw, natuur, biodiversiteit, landschap, energietransitie, recreatie en toerisme, CO2- en stikstofreductie en bodemdaling kunnen hierdoor integraal onderdeel worden van de ontwikkeling van het veenweidegebied. Onze regio kan hierdoor een sterkere positie innemen om aanspraak te maken op middelen vanuit het Rijk, Europese Fondsen en mogelijke andere partners.

REACTIE
We ondersteunen deze integrale benadering, opzet en organisatie voor het veenweidegebied, ook voor het aanspraak maken op (inter)nationale middelen. We beschouwen deze zienswijze van de veenweidegemeenten als een ondersteuning voor het gezamenlijke programma. Onze reacties in dit onderdeel integraliteit sluiten hierop aan.

pagina 20 INSPREKERS
182

KERN ZIENSWIJZE
De keuze voor maatwerk in dit specifieke veengebied mag in de toekomst niet leiden tot afrekening op onhaalbare gemeenschappelijke doelen en/of resultaten.

REACTIE
We kiezen voor maatwerk omdat er verschillen in gebieden zijn en omdat we ruimte willen bieden voor gebiedsspecifieke oplossingen. Maatregelen moeten haalbaar, betaalbaar en realiseerbaar zijn. We houden bij het maatwerk hier rekening mee. Op basis van ervaringen en resultaten passen we zo nodig onze beleidsinzet aan.

pagina 24 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
We zien het voordeel van werken met een fasering en met ijkmomenten. We zien de voordelen van het inbouwen van meerdere ijkmomenten binnen de aanpak 2021-2030. Afstemming, nieuwe inzichten op basis van onderzoek, beschikbare middelen en draagvlak zullen het te realiseren tempo mede bepalen.

REACTIE
In het veenweideprogramma hebben we twee ijkomenten ingebouwd (2022 en 2026). Op basis van voortgang, kennis en middelen maken we dan besluiten. De twee ijkmomenten zijn niet noodzakelijkerwijs de enige. Als er zich belangrijke ontwikkelingen voordoen, of het nu kansen of bedreigingen zijn, zullen we ook op die momenten onze aanpak tegen het licht houden en indien nodig bijstellen.

pagina 27 INSPREKERS
59, 182

KERN ZIENSWIJZE
Insprekers stellen voor om het Project “Klei in veen” als oplossing te zien. Hierbij ontstaan door toevoegen van klei een stabiele klei-humus complex. (Fysisch)

REACTIE
Recentelijk zijn proeven ‘klei in veen’ gestart, met als doel de veenoxidatie (en CO2 uitstoot) te beperken. Door deze verbinding wordt de afbraak van de organische stof afgeremd. De klei in veen methode zou een bijdrage kunnen leveren aan de CO2-doelstelling. In het ontwerpprogramma wordt deze proef genoemd onder het thema Bodem en grondgebruik.

DIT THEMA IS NU UITGEWERKT IN EEN APARTE PROGRAMMALIJN BODEM EN GRONDGEBRUIK

pagina 75 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
We onderschrijven de aandacht voor eigenaren van woningen met funderingsproblemen. Zij worden rechtstreeks en indringend geconfronteerd met de problemen van de veenbodemdaling.

REACTIE
We verwachten dat de funderingsproblematiek de komende jaren steeds manifester zal worden. Om de eigenaren van woningen hier meer bij te betrekken is besloten een funderingstafel in het leven te roepen. Eigenaren krijgen een belangrijke plek aan deze tafel. Het doel en de opzet van de tafel worden de komende tijd uitgewerkt. Besluitvorming hierover vindt plaats parallel aan de besluitvorming over dit Veenweideprogramma.

pagina 76 INSPREKERS
9, 13, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
We zijn het eens met de insteek van het programma dat de woningeigenaar primair verantwoordelijk is voor de bouwkundige staat van de eigen woning. Toch willen we als overheid niet wegkijken van deze problemen en daar waar mogelijk ondersteunen.

REACTIE
In het programma is hierover in H. 7.3 opgenomen dat er in 2022 een besluit wordt genomen over eventuele aanvullende vormen van ondersteuning. Dit besluit bereiden provincie, waterschap en gemeenten samen voor. De nieuw in te stellen funderingstafel wordt hier nauw bij betrokken.

pagina 76 INSPREKERS
182

KERN ZIENSWIJZE
Insprekers onderkennen dat in de funderingsproblematiek eventueel een specifieke verantwoordelijkheid bij de overheid kan liggen, die in dat geval primair betrekking heeft op de provincie en/of het waterschap.

REACTIE
Met de voorstellen in het Veenweideprogramma nemen provincie en waterschap de regie. Samen met andere partijen, waaronder de gemeenten, bereiden we voorstellen voor aanvullende vormen van ondersteuning voor.

pagina 76 INSPREKERS
9, 13, 17, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
Op dit moment weten we nog te weinig van de aard en omvang van de problematiek. Insprekers onderschrijven daarom het voornemen om funderingsonderzoek te subsidiëren en in 2022 opnieuw te bekijken wat wenselijk en noodzakelijk is.

REACTIE
We zien dit als ondersteuning van de voorgestelde aanpak.

pagina 77 INSPREKERS
9, 13, 17, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
Naast het voornemen om funderingsonderzoek te subsidiëren, stellen insprekers voor om in de vorm van pilots al ervaring op te doen met concrete ondersteuning, bijvoorbeeld via procesondersteuning of het verstrekken van een lening.

REACTIE
In de pilot Groote Veenpolder wordt al ervaring opgedaan met ondersteuning van bewoners bij funderingsherstel. De ervaring die we hier opdoen, nemen we mee bij het vormgeven van aanvullende maatregelen.

pagina 79 Recreatie
INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
Nieuwe, nattere veenweidelandschappen zijn aantrekkelijk voor nieuwe concepten op het gebied van recreatie en toerisme. Tevens kunnen zij bijdragen aan versterking van de biodiversiteit en het verbinden van de natuurgebieden met landbouwgronden tot een ecologisch samenhangend veenlandschap. Insprekers pleiten ervoor dit onderwerp explicieter op te nemen in het programma.

REACTIE
In het programma geven we aan dat we het karakteristieke veenweidelandschap zoveel mogelijk willen behouden. Op sommige plekken lukt dat niet meer en komen nieuwe veenlandschappen met nieuwe kwaliteiten tot ontwikkeling ten behoeve van klimaatadaptatie, natuurontwikkeling en nieuwe economische dragers zoals recreatie. De mogelijkheden hiervoor zijn opgenomen in het programma.

pagina 79 Wonen
INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
Met de druk op de woningmarkt in de steden en het “inburgeren” van thuiswerken, zou landelijk wonen een nieuwe impuls kunnen krijgen. Een rustige setting en een hoge landschapskwaliteit worden dan woonwensen die voor meer mensen bereikbaar worden. Zeker wanneer een snellere treinverbinding met de Randstad realiteit wordt.

REACTIE
Het Veenweideprogramma richt zich niet primair op het huisvestingbeleid. Een goede ruimtelijke kwaliteit draagt bij aan een aantrekkelijk woongebied en is een trekker voor de gastvrijheidseconomie. In de gebiedsaanpak gaan we het principe ‘ omgevingskwaliteit als ontwerpbasis’ toepassen.
Het programma biedt wel de ruimte voor landelijk wonen als economische drager in het veenweidegebied; het ruimtelijk kader en de regels hiervoor staan in ruimtelijke plannen/ regelgeving van gemeenten en provincie.

pagina 88 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
Gemeenten geven aan, in het belang van de leefomgeving, de inwoners en ondernemers in deze gebieden, graag samen te willen werken om daarmee zoveel mogelijk invulling te geven aan het principe van één overheid.

REACTIE
Wij onderschrijven het belang van samenwerken aan het Veenweideprogramma. We geven in het programma aan dat we werken met een programma-organisatie waarin gemeenten vertegenwoordigd zijn en er naar bestuurlijke afstemming wordt gezocht. De afspraken over samenwerking tussen de partijen worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

pagina 88 INSPREKERS
9, 13, 17, 157, 180, 182, 183

KERN ZIENSWIJZE
Een gelijkwaardige positie voor gemeenten (en gemeenteraden) is noodzakelijk. Het opstellen van het Veenweideprogramma is primair een verantwoordelijkheid (en onderdeel van de collegeprogramma’s) van de Provincie en het Wetterskip. Beide besturen hebben aan de voorkant richting gegeven aan het programma, door een richtinggevend besluit te nemen naar aanleiding van een MKBA. Deze inbedding

ontbreekt (nog) bij de Colleges en de Raden van de veenweidegemeenten. Het onderwerp veenweide is in de meeste collegeprogramma's niet opgenomen en onze Raden hebben in het voortraject geen inbreng kunnen leveren.
Willen we in de toekomst samenwerken als gelijkwaardige partners, dan is het noodzakelijk dat vanuit de Raden medezeggenschap ontstaat rond het programma.

REACTIE
We onderschrijven deze oproep van de gemeenten. Hier zijn al de nodige stappen in gezet en er wordt verder gewerkt aan de inbedding bij colleges en raden. Vanuit het principe 'werken als één overheid', ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid, willen we deze samenwerking graag in gelijkwaardigheid voortzetten en verankeren in een samenwerkingsovereenkomst.

pagina 90 INSPREKERS
182, 208

KERN ZIENSWIJZE
Wij vinden dat de kosten van de veenweideproblematiek niet onevenredig bij een specifieke groep moet worden neergelegd.

REACTIE
De veenweideproblematiek is een gemeenschappelijk probleem. De kosten die gemaakt worden om de doelen te kunnen realiseren, zullen niet bij een specifieke groep neergelegd worden. In H. 9 is aangegeven hoe we de financiering van het programma de komende jaren willen realiseren.